

dlužníkových ani se nenařizuje, ani se nepřipouští. Ježto exekuční návrh těmto podmínkám nevyhovuje, bylo jej tak, jak podán byl, zamítnouti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Vymáhaná pohledávka byla stěžovateli právoplatným rozsudkem prvního soudu přisouzena »podle stavu jmění úpadkové podstaty«, ale pod exekucí. Podle tohoto doslovu jest rozsudek sice exekučním titulem dle § 1 ex. ř., není však v něm určena lhůta k plnění podle kalendáře, proto nemůže již podle všeobecného předpisu §u 7 ex. ř. býti na jeho základě povolena exekuce, leč kdyby vymáhající strana prokázala veřejnými nebo veřejně ověřenými listinami, že stav jmění úpadkové podstaty připouští zaplacení vymáhané pohledávky, což se však nestalo. Spolu vymáhané útraty odvolacího řízení nebyly přisouzeny pod exekucí, nýbrž »podle předpisů úpadkového řádu.« V této příčině nemůže stěžovatel vésti proti úpadkové podstatě vůbec samostatnou exekuci, nýbrž musí se omeziti na vymáhání pohledávky v mezích hromadného zpeněžení všeho dlužníkovy majetku a rozdělení jeho výtěžku mezi všechny jeho věřitele, jak jsou stanoveny a upraveny úpadkovým řádem. Rozsudek není exekučním titulem, jeho právní význam spočívá pouze v určení pohledávky a výroku, že se v úpadkovém řízení musí k ní přihlížeti jako ke dluhu podstaty. Návrh na povolení mobilární exekuce podle předpisů exekučního řádu byl proto rekursním soudem právem zamítnut. Názoru stěžovatelovu, že věřitelé podstaty nemohou vykonávati žádného vlivu na rozdělení jmění podstaty v úpadkovém řízení, dokud nenabudou provedením exekuce postavení věřitelů oddělných, nelze přisvědčiti. Úpadkový řád zabezpečuje jejich zájmy povinností uloženou v § 124 správci podstaty, by je uspokojil bez ohledu na stav řízení, arci s náležitým, v § 47 stanoveným zřetelem na ostatní věřitele podstaty, jakmile jsou jejich nároky zjištěny a splatny, činí ho v § 81 (3) zodpovědným všem účastníkům za majetkové újmy, které by jim způsobil nepořádným vedením svého úřadu, přiznává v § 124 (3) věřitelům podstaty právo žádati úpadkového komisaře o pomoc, odpírá-li správce nebo protahuje-li plnění, poskytuje úpadkovému komisaři v § 84 moc, donutiti správce k plnění jeho povinností, a v § 176 věřitelům právo stěžovati si do opatření a rozhodnutí úpadkového komisaře. Věřitel podstaty není tedy podle ustanovení úpadkového řádu proti správci podstaty a úpadkovému komisaři, jak stěžovatel míní, bezbranným. Neprávem se dále stěžovatel dovolává zdejšího rozhodnutí č. 3756 sb. n. s., neboť tam šlo o věřitele, jemuž byla pohledávka přisouzena k placení do určité lhůty pod exekucí, tedy o případ podstatně jiný.

Čís. 5988.

V pochybnosti jest míti za to, že ten, kdo plní cizí zákonnou povinnost, má úmysl plniti za jiného a vůli, žádati na něm náhradu ve smyslu

Šu 1042 obč. zák. Jest na tom, za něhož bylo plněno, by tento předpoklad vyvrátil.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1926, R II 82/26.)

Žalobu, již se domáhala nemanželská matka na žalovaném nemanželském otci náhrady nákladů, jež vynaložila na výživu nemanželského dítěte, procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by vyčkaje pravomoci ji znovu projednal a rozhodl. Důvody: Strana žalující žádá náhradu za výživu, již poskytovala od roku 1915 do 31. července 1925 nemanželskému dítěti žalovaného. Právem posuzuje napadený rozsudek oprávněnost tohoto žalobního nároku se stanoviska jednání bez příkazu. Jednatel bez příkazu může však žádati náhradu vynaložených nákladů jen tehdy, když dokáže a) že obstarával za žalovaného právní záležitosti (náklady), které by jinak dle zákona žalovaný musil učiniti; b) a když tento náklad činil v zájmu žalovaného a na jeho účet. Ohledně této náležitosti dlužno však takto rozeznávat: jsou náklady, které dle své objektivní povahy týkají se třetí osoby. Není tu třeba zvláštního důkazu o tom, že žalobce v době, když obětoval sporný náklad za třetího, jednal také v úmyslu, sloužiti právním zájmům oné třetí osoby. Neboť ten úmysl vysvitá z objektivní povahy věci; žalovaný musí v takovém případě dokázati (námitkou), že žalobce sporný náklad činil v darovacím úmyslu. Tytéž zásady platí, když se jedná o plnění zákonných závazků, jež se v první řadě týkají žalovaného, byť i in eventum žalobce současně plnil vlastní závazek. Ani tu není třeba na straně žalobcově, by dokázal zvláštní úmysl jednati v zájmu žalovaného; žalovaný musí dokázat námitkou, že žalobce jednal v úmyslu darovacím nebo že splnil sporný závazek za současného vzdání se nároku na náhradu učiněných nákladů (srovnej Glaser-Unger: nová řada 6515 a Enneccerus: Občanské právo II. díl str. 485). V tomto případě jedná se o plnění zákonného závazku žalovaného (výživa jeho nemanželského dítěte nemanželskou matkou). Neprávem má rozsudek první stolice za to, že v takovém případě musí žalující strana dokázati, že při vyživování společného dítěte nemanželského jednala v úmyslu, by dostala náhradu učiněných nákladů vyživovacích; naopak nemanželský otec musí dokázati, že nemanželská matka živila své dítě za současného vzdání se veškerých nároků na náhradu učiněných nákladů. Důkazní břímě náleží tedy v tomto případě žalovanému.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Předmětem sporu je nárok žalobkyně na náhradu nákladů, které podle žaloby vynaložila za žalovaného na splnění jeho zákonné povinnosti (§ 1042 obč. zák.). Řešiti je prozatím jenom otázku, zda je povinností žalobkyně či žalovaného dokazovati, že žalobkyně, činíc výlohy na výživu svého dítěte, činila to v úmyslu, plniti za jiného, a s vůlí,

žádati na něm náhradu. Není sporno, že oba tyto předpoklady jsou nutny k uskutečnění uvedeného nároku. V pochybném případě jest předpokládati, že ten, kdo plní cizí povinnost, má úmysl plniti za jiného a vůli, žádati na něm náhradu. Vždyť podle zkušeností denního života není pravidlem, nýbrž řídkou výjimkou, by někdo obětoval za druhého majetek z pouhé dobrosrdečnosti. Sluší tedy i v tomto případě předpokládati, že žalobkyně měla zmíněný úmysl (animus obligandi). Je-li tomu tak, je věcí žalovaného, aby tento předpoklad vyvrátil. Je pravda, že mohou býti a skutečně byly opačné názory (viz Stubenrauch, komentář, 8. vydání, 2. svazek, strana 260, 3. poznámka). Ale od vydání rozhodnutí nejvyššího soudu vídeňského, Glaser Unger, nová řada čís. 6515, je praxe skoro jednotná ve směru uvedeném (srov. sb. n. s. 341). S tím se srovnává i literatura nejnovější doby (Ehrenzweig, system, 6. vydání, 2. svazek, strana 662, 50. poznámka, Mayr, Lehrbuch, 2. svazek, strana 346, 26. poznámka). Nejvyšší soud je téhož názoru. V tomto sporu prvý soud zamítl žalobu z toho důvodu, že žalobkyně netvrdila okolností, svědčících o jejím úmyslu plniti za žalovaného a zavázati ho tím k náhradě. Odvolací soud tudíž právem jeho rozsudek zrušil. Žalovaný v rekursu předbíhá dalšímu jednání a rozhodování, pokud tvrdí, že jeho námitky při ústním jednání dávají dostatečný základ pro řešení nadhozených právních otázek. Pro nesprávný postup prvního soudu o nich dosud nebylo jednáno. Jejich význam bude možno posouditi teprve, až prvý soud správně provede řízení.

Čís. 5989.

Jen finanční prokuratura jest oprávněna zastupovati stát ve sporném nájemním řízení a to počínajíc podáním námitek proti výpovědi. Lhostejno, že výpověď z najatých místností byla doručena poštovnímu a telegrafnímu ředitelství, byly-li přes to námitky včas podány finanční prokuraturou.

Dostavila-li se strana k jednání (vznesla-li včas námitky proti výpovědi), nelze mluvíti o zmátečnosti podle §u 477 čís. 4 c. ř. s., třebaš doručení bylo vadné.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1926, R II 101/26.)

Obec Š., majitelka domu, v němž měla poštovní správa najaty místnosti, doručila výpověď poštovnímu a telegrafnímu ředitelství. Do výpovědi podala finanční prokuratura námitky, jež procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením pro zmátečnost a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, zavedl zákonné řízení. Důvod y: Uplatňovaný důvod zmátečnosti (§ 477 čís. 4 c. ř. s.) jest opodstatněn. Dává-li se eráru soudní výpověď (§§ 560 a násl. c. ř. s.), musí erár býti zastoupen finanční prokuraturou. Tato má nejen právo k zastupování; finanční prokuratura je v takovém řízení zákonným zástupcem eráru. To vysvítá ze služební instrukce pro finanční prokuratury (§ 1 čís. 1, §§ 12 a 15